

federale overheidsdienst
**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

service public fédéral
**SANTÉ PUBLIQUE,
SECURITE DE LA CHAÎNE ALIMENTAIRE
ET ENVIRONNEMENT**

TCV/2014/ADVIES-1

CTAI/2014/AVIS-1

**Advies van de Technische Commissie
voor Verpleegkunde met betrekking tot de
uitvoering van bepaalde technische
verpleegkundige verstrekkingen**

**Avis de la Commission Technique de l'Art
Infirmier relatif à l'exécution de certaines
prestations technique infirmières**

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Direction générale Soins de Santé

Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening
Technische Commissie voor Verpleegkunde
Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel

Professions des soins de santé et pratique professionnelle
Commission Technique de l'art infirmier
Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles

www.health.fgov.be

www.health.fgov.be

TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Technische Commissie voor Verpleegkunde met betrekking tot de uitvoering van bepaalde technische verpleegkundige verstrekkingen</i>	<i>Avis de la Commission Technique de l'Art Infirmier relatif à l'exécution de certaines prestations technique infirmières</i>	
TCV/2014/ADVIES-1	10/06/2014	CTAI/2014/AVIS-1

Advies van de Technische Commissie voor Verpleegkunde met betrekking tot de uitvoering van bepaalde technische verpleegkundige verstrekkingen

Aanleiding

De Technische Commissie voor Verpleegkunde ontving op 6 januari 2014 een vraag om advies van de Minister van Volksgezondheid, die na een eerste antwoord van de Commissie, aangevuld werd in april 2014.

De huidige reglementering betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen (meer bepaald het KB nr. 78 en het K.B. van 18 juni 1990) bepaalt dat bij elke patiënt met ADL-dysfunctie de hygiënische zorgen dienen uitgevoerd te worden door een beoefenaar van de verpleegkunde. Dit komt niet steeds overeen met de realiteit. Een strikte interpretatie van deze regel zou in de praktijk onhaalbaar zijn. Bovendien stellen zich problemen in sectoren als de gehandicaptenzorg en de chronische zorg.

In het kader van deze problematiek vraagt de minister het advies van de TCV betreffende twee zaken.

Eenzijds wordt gevraagd of de volgende verstrekkingen kunnen toegevoegd worden aan de lijst van verpleegkundige verstrekkingen die de verpleegkundige mag toevertrouwen aan de zorgkundige:

- hulp bij de vocht- en voedseltoediening langs orale weg bij een patiënt/resident met slikproblemen op basis van een evaluatie en instructies gegeven door een arts of een logopedist;
- toedienen van een koortswerende zetpil voorgeschreven door de arts;
- aanbrengen van zalf, toedienen van oor- en neusdruppels voorgeschreven door een arts.

Anderzijds wordt gevraagd welke interpretatie moet gegeven worden aan de technische verpleegkundige verstrekking: hygiënische

Avis de la Commission Technique de l'Art Infirmier relatif à l'exécution de certaines prestations techniques infirmières

Origine

La Commission Technique de l'art Infirmier a reçu le 6 janvier 2014 une demande d'avis du Ministre de la Santé publique, qui, après une première réponse de la Commission, a été complétée en avril 2014.

La réglementation actuelle relative à l'exercice des professions de soins de santé (plus particulièrement l'AR n°78 et l'AR du 18 juin 1990) stipule que les soins hygiéniques chez les patients avec un dysfonctionnement des AVQ, doivent être effectués par un praticien de l'art infirmier. Ce n'est pas toujours le cas en réalité. Une interprétation stricte de cette règle serait intenable dans la pratique et pose en plus des problèmes dans les secteurs des soins aux personnes handicapées et des soins chroniques, entre autres.

Dans le cadre de cette problématique, le ministre demande l'avis de la CTAI sur deux sujets.

D'une part elle demande à la CTAI si les prestations suivantes peuvent être ajoutées à la liste des prestations infirmières que l'infirmier peut déléguer à l'aide-soignant :

- aide à l'alimentation et à l'hydratation orale du patient/resident/client présentant un risque de déglutition sur base d'une évaluation et des instructions données par un médecin ou un logopède;
- administration d'un suppositoire antipyrétique prescrit par le médecin;
- application de pommade, administration de gouttes auriculaires et nasales prescrites par un médecin.

L'autre demande concerne l'interprétation à donner à la prestation technique infirmière : soins d'hygiène chez les patients souffrant de

TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER
<i>Advies van de Technische Commissie voor Verpleegkunde met betrekking tot de uitvoering van bepaalde technische verpleegkundige verstrekkingen</i>	<i>Avis de la Commission Technique de l'Art Infirmier relatif à l'exécution de certaines prestations technique infirmières</i>
TCV/2014/ADVIES-1	10/06/2014
	CTAI/2014/AVIS-1

verzorging van patiënten met een dysfunctie van de ADL. In welke context/situaties dient een verpleegkundige deze verstrekking uit te voeren en wanneer zou dit door een niet-verpleegkundige kunnen gebeuren?

dysfonctionnement des AVQ. Dans quels contextes / situations cet acte doit-il être exécuté par un infirmier, ou dans lesquels pourrait-il être réalisé par un non-infirmier?

Advies van de Technische Commissie voor Verpleegkunde

Tijdens de plenaire zitting van 10 juni 2014 heeft de Technische Commissie voor Verpleegkunde, conform de bepalingen van art. 21^{quaterdecies}, §5, tweede lid, van het K.B. nr. 78 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, volgend advies opgesteld inzake de uitvoering van de bedoelde technische verpleegkundige verstrekkingen.

1. Mogen de volgende verstrekkingen worden toegevoegd aan de lijst van verpleegkundige verstrekkingen die de verpleegkundige mag toevertrouwen aan de zorgkundige:

- hulp bij de vocht- en voedseltoediening langs orale weg bij een patiënt/resident met slikproblemen op basis van een evaluatie en instructies gegeven door een arts of een logopedist:

antwoord: neen.

- Toedienen van een koortswerende zetpil voorgeschreven door de arts:

antwoord: neen.

- Aanbrengen van zalf, toedienen van oor- en neusdruppels voorgeschreven door een arts:

Het antwoord hierop was niet eensluidend.

antwoord van de verpleegkundige leden: neen.

antwoord van de leden-artsen: ja.

Avis de la Commission technique de l'art infirmier

Dans sa session plénière du 10 juin 2014, la Commission technique de l'art infirmier a, conformément aux dispositions de l'art. 21^{quaterdecies}, § 5, deuxième alinéa de l'A.R. n° 78 relatif à l'exercice des soins de santé, rendu l'avis suivant, concernant l'exécution des prestations techniques infirmières concernées.

1. Est-ce que les prestations suivantes peuvent être ajoutées à la liste des prestations infirmières que l'infirmier peut déléguer à l'aide-soignant :

- aide à l'alimentation et à l'hydratation orale du patient/résident/client présentant un risque de déglutition sur base d'une évaluation et des instructions données par un médecin ou un logopède :

réponse : non.

- Administration d'un suppositoire antipyrétique prescrit par le médecin :

réponse : non.

- Application de pommade, administration de gouttes auriculaires et nasales prescrites par un médecin :

La réponse n'était pas conforme.

réponse des membres infirmières : non.

réponse des membres médecins : oui.

TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Technische Commissie voor Verpleegkunde met betrekking tot de uitvoering van bepaalde technische verpleegkundige verstrekkingen</i>	<i>Avis de la Commission Technique de l'Art Infirmier relatif à l'exécution de certaines prestations techniques infirmières</i>	
TCV/2014/ADVIES-1	10/06/2014	CTAI/2014/AVIS-1

Minderheidsstandpunt:

Deze stemming en dit antwoord gelden enkel wanneer men strikt vanuit de actuele wettelijke situatie redeneert.

Het zou in de toekomst mogelijk moeten zijn om aan zorgkundigen meer activiteiten toe te vertrouwen en deze wettelijk uit te breiden, na een aanpassing van de opleiding.

2. Interpretatie van de technische verpleegkundige verstrekking: 'hygiënische verzorging van patiënten met een dysfunctie van de ADL'.

Het gaat om een ADL-dysfunctie bij personen die:

- ofwel bedoeld zijn in de wettelijke definitie van 'patiënt': de natuurlijke persoon aan wie gezondheidszorg wordt verstrekt, al dan niet op eigen verzoek; gezondheidszorg zijnde diensten in verband met gezondheid door beroepsbeoefenaars bedoeld in het K.B. nr. 78 of de niet-conventionele praktijken. (Wet patiëntenrechten van 22 augustus 2002, art. 2) ;
- ofwel personen bij dewelke een arts of een verpleegkundige na een evaluatie van hun toestand een nood aan zorgen door een beroepsbeoefenaar vaststelt. De verpleegkundige dient de mogelijkheid te krijgen deze nood te beoordelen tijdens een « verpleegkundig consult ».

Position minoritaire :

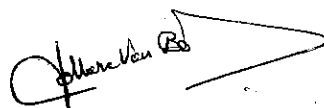
Ce vote et cette réponse ne sont valides que dans le cadre stricte de la législation actuelle.

Dans le futur, il devrait être possible de confier plus d'actes aux aides-soignants et d'élargir la législation, après une formation adaptée.

2. L'interprétation de la prestation technique infirmière 'soins d'hygiène chez les patients souffrant de dysfonctionnement des AVQ'.

Il s'agit d'un dysfonctionnement des AVQ chez les personnes qui :

- soit répondent à la définition légale du « patient » : la personne physique à qui des soins de santé sont dispensés, à sa demande ou non ; des soins de santé étant des services concernant la santé rendus par un praticien professionnel visé à l'A.R. n° 78 ou ayant une pratique non conventionnelle. (Loi relative aux droits du patient du 22 août 2002, art. 2) ;
- soit les personnes chez lesquelles un médecin ou un infirmier, après une évaluation de leur situation, constate la nécessité de soins par un praticien professionnel. L'infirmier doit avoir la possibilité d'évaluer cette nécessité pendant une « consultation infirmière ».

Marc Van Bouwelen

Voorzitter van de Technische Commissie
voor Verpleegkunde.

Président de la Commission technique
de l'art infirmier.